

LAUSUNTO

Suomen Tieyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaehdotuksesta ja ympäristöselostuksesta.

Tieyhdistys esittää huolensa liikenteen vähäisestä painoarvosta Maantieliikenteen merkitys on ensiarvoisen tärkeä koko alue- ja rakennepolitiikan toteutumiselle, yritysten elinvoimaisuudelle ja ihmisten hyvinvoinnille.

Kiertotalouden merkitys on suuri, mutta todellisuudessa sekin rakentuu materiaalivirtojen hallinnoimiseen ja kuljettamiseen. Toimiva rautatieverkko tarvitsee tuekseen toimivan ajoneuvoliikenteen.

Yksityistieverkon merkitys on äärimmäisen suuri sekä maaseudun asukkaille että kansantaloudellemme Tieyhdistys vaatii, että nyt valmisteilla olevassa ohjelmassa mahdollistettaisiin myös yksityisteihin liittyvät tutkimus- ja koulutushankkeet. Tarve koulutukselle ja uudelle osaamiselle on suuri.

Tieyhdistys vaatii, että yksityisteiden rahoitus tulisi olla mahdollista ohjelman kautta. Rahoituksella voidaan tukea tiekuntien kouluttamista, tiedonvälitystä, energiatehokkaiden ratkaisujen suunnittelua jne.

Energiatehokkuustoimenpiteiden edistämiseen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen liittyvät erityistavoitteet (ET 2.1.)

Tieyhdistys toivoo, että kohtaan nostettaisiin myös tieverkon kehittämiseen liittyvät ratkaisut, joilla on paikallisesti suuri merkitys tieliikenteen energiatehokkuuteen. Ohjelmaluonnoksessa on jo tuotu hyvin esiin rakennusten energiatehokkuus ja sen parantaminen. Tieyhdistys katsoo tieliikenteen olevan vastaavasti merkittävä asia, joka tulisi huomioida ohjelmassa. Liikenteen energiatehokkuuden parantaminen edellyttää niin tutkimusta kuin toimenpiteiden viemistä kansalaisten ja yritysten arkeen.

Uusiutuvan energian tuotanto rakentuu lähes yksinomaan yksityistieverkon varaan. Tuulivoima-alueet sijaitsevat yksityisteiden päässä, metsien biomassan kuljetuksista

yli 90 % lähtee yksityisteiltä. Yksitystieverkosta voi siten muodostua pullonkaula energiamurroksen läpiviemiselle.

Tieyhdistys toivoo, että tavoitteiden 2.1:ssä huomioitaisiin myös yksitystieverkon tutkimukseen, kouluttamiseen ja kehittämiseen suunnattavat resurssit.

Erytisesti syrjäisempien ja pohjoisimpien harvaan asuttujen alueiden tukemiseen tulisi huomioida alemman valtion tieverkon ja yksitystieverkon kehittämiseen ja toimintakykyisyyden varmistamiseen liittyviä toimia. Esimerkiksi niiden kunnossapitoon ja hallinnointiin liittyvät tehtävät olisi syytä huomioida. Kyse on myös ilmastonmuutoksen sopeutumisesta, koska tiestön kunnossapito tulee muuttumaan radikaalisti talvien leudontuessa.

Liikenteen kestävyys ja hyväksyttävyys on ratkaistavissa käyttövoimien muutoksella ja jo nyt lausuttavana olevan ohjelmakauden aikana muutos tulemaan olemaan suuri. Nyt käynnissä oleva perustavanlaatuinen muutos tulisi huomioida esitettyä vahvemmin sekä investointien tarpeena että erityisesti haittojen vähentymisenä.

Kiertotalouteen siirtymisen erityistavoite (ET 2.6.)

Tieyhdistys muistuttaa tieverkon olevan ehdoton edellytys kiertotalouden toiminnalle ja sen vaikutukset kiertotalouteen tulisi huomioida kaikissa toimenpiteissä. Kyse ei ole vain kiertotalouden toimijoiden liiketoiminnan edellytyksistä vaan tieinfran rakentamiseen ja ylläpitoon liittyy itsessäänkin suuri potentiaali kiertotalouden edistämiseen.

Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden erityistavoite (ET 3.3.)

Tieyhdistys näkee erityistavoitteen erittäin tärkeänä ja toimintaa on hyvä jatkaa. Kyse on kilpailukykyä lisäämisestä ja toimintaedellytyksien parantamisesta, koska toimivat liikenneyhteydet ovat ehdoton välttämättömyys koko maassa ja myös alemman tieverkon piirissä. Myös liikenneturvallisuuden ja liikenteen päästöihin liittyvät seikat ovat tässä olennaisia.

Itä- ja Pohjois-Suomen kattavan erityistavoitteen osalta Tieyhdistys toivoo, että mukaan otettaisiin myös tutkimus- ja alueen toimijoiden kouluttamiseen osoitettavia resursseja. Yksitystiet mahdollistavat paikallisen asumisen, yrittäjyyden ja matkailun eli niiden merkitys aluetaloudelle on erittäin suuri. Alueen yrityksillä ja

ihmisillä on yksityisteiden osalta vastuu niiden ylläpidosta ja tätä tarvetta palvelevalle koulutustoiminnalle ym. on jatkuvasti kysyntää.

Tampereella 15.4.2021

Suomen Tieyhdistys ry

Simo Takalammi

johtaja